

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΔΑ: Ψ950

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΘΕΜΑ: Αναγραφή στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων των κερδών/ ζημιών από αγοραπωλησίες εισηγμένων σε χρηματιστήριο μετοχών, όταν ο μεταβιβάζων συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο των εταιριών με ποσοστό μικρότερο του μισού τοις εκατό (0,5%) ή όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί πριν την 1η Ιανουαρίου 2009.

Με αφορμή ερωτήματα που έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία μας, αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 4172/2013, όπως ισχύουν κάθε εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης των ακόλουθων τίτλων, καθώς και μεταβίβασης ολόκληρης επιχείρησης, υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων:

- α) μετοχές σε εταιρεία μη εισηγμένη σε χρηματιστηριακή αγορά,
- β) μετοχές και άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε χρηματιστηριακή αγορά, εφόσον ο μεταβιβάζων συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας με ποσοστό τουλάχιστον μισό τοις εκατό (0,5%),
- γ) μερίδια ή μερίδες σε προσωπικές εταιρείες,
- δ) κρατικά ομόλογα και έντοκα γραμμάτια ή εταιρικά ομόλογα,
- ε) παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα.

Ως μεταβίβαση σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο νοείται και η εισφορά των ανωτέρω τίτλων για την κάλυψη ή αύξηση κεφαλαίου εταιρείας.

Ειδικά για τίτλους που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης, οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή, εφόσον οι τίτλοι αυτοί έχουν αποκτηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2009 και εξής.

2. Με την ΠΟΛ. 1032/2015 ερμηνευτική εγκύκλιο διευκρινίστηκε ότι ειδικά για την υπεραξία που αποκτά φυσικό πρόσωπο από τη μεταβίβαση μετοχών και άλλων κινητών αξιών εισηγμένων σε χρηματιστηριακή αγορά, εφόσον

αυτή αφορά τίτλους που έχουν αποκτηθεί πριν την 1η Ιανουαρίου 2009, απαλλάσσεται της φορολογίας εισοδήματος, ανεξάρτητα του ποσοστού συμμετοχής του μεταβιβάζοντος στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας. Αντίθετα, για τίτλους που έχουν αποκτηθεί μετά την 1.1.2009, η απαλλαγή από το φόρο υπεραξίας παρέχεται μόνον όταν ο μεταβιβάζων συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας με ποσοστό μικρότερο από μισό τοις εκατό (0,5%).

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι σε περίπτωση κατά την οποία φυσικό πρόσωπο, φορολογικός κάτοικος Ελλάδος, κατά τον χρόνο που πωλεί μετοχές εισηγμένες στο ΧΑ ή σε αλλοδαπό χρηματιστήριο, κατέχει ποσοστό μικρότερο του 0,5% των μετοχών της συγκεκριμένης ΑΕ της οποίας μεταβιβάζει τις μετοχές, η υπεραξία που προκύπτει από την πώληση αυτή δεν υπόκειται στη φορολογία του άρθρου 42, ανεξάρτητα από τον χρόνο απόκτησης των μετοχών, αλλά και τον αριθμό των μετοχών που μεταβιβάζονται.

3. Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παρ. 3 του πιο πάνω άρθρου και νόμου ορίζεται ότι, ως υπεραξία νοείται η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης που κατέβαλε ο φορολογούμενος και της τιμής πώλησης που εισέπραξε. Τυχόν δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την αγορά ή την πώληση των τίτλων συμπεριλαμβάνονται στην τιμή κτήσης και την τιμή πώλησης, ενώ με την παρ. 4 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι σε περίπτωση που οι μεταβιβαζόμενοι τίτλοι είναι εισηγμένοι σε χρηματιστηριακή αγορά, η τιμή κτήσης και η τιμή πώλησης καθορίζονται από τα δικαιολογητικά έγγραφα συναλλαγών, τα οποία εκδίδει η χρηματιστηριακή εταιρεία ή το πιστωτικό ίδρυμα ή οιοσδήποτε φορέας που διενεργεί συναλλαγές. Επίσης, με το τελευταίο εδάφιο της ίδιας παραγράφου ορίζεται ότι σε περίπτωση διαδοχικών αποκτήσεων τίτλων, ως τιμή κτήσης λαμβάνεται η μέση τιμή κτήσης που προκύπτει από τη συνολική αξία κτήσης των τίτλων δια της συνολικής ποσότητας αυτών.

4. Με την ΠΟΛ. 1032/2015 ερμηνευτική εγκύκλιο διευκρινίστηκε ότι δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την αγορά ή την πώληση τίτλων συμπεριλαμβάνονται στην αξία κτήσης ή πώλησης. Επομένως, έξοδα προμήθειας χρηματιστηριακών εταιρειών, μεταβιβαστικά έξοδα Ε.Χ.Α.Ε, έξοδα Χ.Α, φόρος χρηματιστηριακών συναλλαγών 2‰, κλπ. διαμορφώνουν το τελικό αποτέλεσμα που προκύπτει από την πώληση των τίτλων.

Αναλυτικότερα, προκειμένου για τίτλους που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης συμπεριλαμβανομένης και της Εναλλακτικής Αγοράς του

Χρηματιστηρίου Αθηνών (π.χ. μετοχές, ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα), οι τιμές κτήσης και πώλησης καθορίζονται από τα δικαιολογητικά έγγραφα συναλλαγών που εκδίδουν οι χρηματιστηριακές εταιρίες, τα πιστωτικά ιδρύματα ή οιοσδήποτε φορέας που διενεργεί συναλλαγές, κατά την ημέρα διακανονισμού της συναλλαγής.

5. Επίσης, με τις διατάξεις της παρ. 5 του ως άνω άρθρου ορίζεται ότι, σε περίπτωση κατά την οποία ο προσδιορισμός της υπεραξίας σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους καταλήγει σε αρνητικό ποσό, η εν λόγω ζημία μεταφέρεται για τα επόμενα πέντε (5) έτη και συμψηφίζεται μόνο με μελλοντικά κέρδη υπεραξίας, τα οποία υπολογίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου και τα οποία προκύπτουν από συναλλαγές σε τίτλους της παραγράφου 1.

6. Όπως διευκρινίστηκε με την ΠΟΛ. 1032/2015 εγκύκλιο, για τον προσδιορισμό του τελικού αποτελέσματος (κέρδος ή ζημιάς) από τις ως άνω μεταβιβάσεις λαμβάνεται το αλγεβρικό άθροισμα των πράξεων (συναλλαγών) που φορολογούνται βάσει της παρ.1 του άρθρου 42 και έχουν λάβει χώρα εντός του ίδιου φορολογικού έτους, όλων των κατηγοριών των τίτλων της παραγράφου 1.

7. Με βάση όλα όσα προαναφέρθηκαν και κατ' ανάλογη εφαρμογή των όσων ισχύουν για με τις μεταβιβάσεις τίτλων που υπάγονται σε φόρο εισοδήματος, για τον υπολογισμό της υπεραξίας από τις μεταβιβάσεις τίτλων που απαλλάσσονται από τον φόρο και συνεπώς για τον προσδιορισμό του τελικού αποτελέσματος που αναγράφεται στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος ως απαλλασσόμενο του φόρου εισόδημα, δεδομένου ότι από κάποιες μετοχές μπορεί να προέκυψε κέρδος, ενώ από κάποιες άλλες ζημιά, λαμβάνεται υπόψη το τελικό ποσό που προκύπτει (αξία πώλησης μείον αξία αγοράς) από όλες τις πωλήσεις εισηγμένων σε Χρηματιστήριο μετοχών που έχουν λάβει χώρα εντός του ίδιου φορολογικού έτους, είτε είναι κέρδος είτε είναι ζημιά. Δηλαδή, από τα κέρδη από την πώληση εισηγμένων μετοχών, αφαιρούνται οι ζημιές που τυχόν προέκυψαν από την ίδια αιτία μέσα στο ίδιο φορολογικό έτος (από άλλες μετοχές, εφόσον πρόκειται για χαρτοφυλάκιο διαφόρων μετοχών) και μόνο αν απομένει θετικό ποσό, αυτό αναγράφεται στους κωδικούς 659-660 του Πίνακα 6 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (έντυπο Ε1). Εφόσον το θετικό αποτέλεσμα (κέρδος) από αυτές τις συναλλαγές δεν φορολογείται, το αρνητικό αποτέλεσμα (ζημιά) δεν λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό εισοδήματος του τρέχοντος έτους, ούτε μεταφέρεται για τα επόμενα πέντε (5) έτη και συνεπώς η εν λόγω ζημία δεν αναγράφεται στη δήλωση.

8. Επισημαίνεται ότι από το αποτέλεσμα από αγοραπωλησίες εισηγμένων σε χρηματιστήριο μετοχών, αφαιρούνται και οι προμήθειες – φόροι των συναλλαγών και τα έξοδα μεταβίβασης του Χρηματιστηρίου, καθόσον αποτελούν ποσά που μειώνουν τα εισοδήματα αυτά. Συνεπώς, οι δαπάνες αγοράς προστίθενται στην αξία κτήσης και οι δαπάνες πώλησης αφαιρούνται από την αξία πώλησης.

Παράδειγμα: Φυσικό πρόσωπο αποκτά μετοχές ανώνυμης εταιρίας αξίας 1.000 ευρώ, βάσει πινακιδίου αγοράς, οι οποίες αντιπροσωπεύουν συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας με ποσοστό μικρότερο του (0,5%). Επιπρόσθετα, καταβάλλει προμήθεια της χρηματιστηριακής εταιρίας και λοιπά έξοδα χρηματιστηρίου που συνδέονται με την αγορά τους συνολικού ποσού 200 ευρώ. Στη συνέχεια πουλά τις ως άνω μετοχές έναντι 2.000 ευρώ καθαρής αξίας πώλησης και ταυτόχρονα επιβαρύνεται με προμήθεια της χρηματιστηριακής εταιρίας, λοιπά έξοδα χρηματιστηρίου και φόρο επί των χρηματιστηριακών πωλήσεων ποσού 300 ευρώ. Το τελικό πόσο της υπεραξίας που αναγράφει στον κωδικό 659-660 της δήλωσης Ε1 ανέρχεται στο ποσό των 500 ευρώ $\{(2.000 - 300) - (1.000 + 200)\}$.

9. Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση διαδοχικών αποκτήσεων τίτλων, ως τιμή κτήσης λαμβάνεται η μέση τιμή κτήσης που προκύπτει από τη συνολική αξία κτήσης των τίτλων δια της συνολικής ποσότητας αυτών.

10. Τέλος, για την απόδειξη της απόκτησης των κερδών αυτών προσκομίζονται, εφόσον ζητηθούν από τη Φορολογική Διοίκηση, τα πινακίδια αγοράς και πώλησης των συγκεκριμένων μετοχών.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΑΑΔΕ

Γ. ΠΙΤΣΙΛΗΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Όλες οι Δ.Ο.Υ.
2. Δ/ΝΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (για ανάρτηση στην ιστοσελίδα)

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Γραφείο κας Υφυπουργού Οικονομικών
2. Δ/νση Επίλυσης Διαφορών

3. Ελεγκτικά κέντρα

4. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ»

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο του Διοικητή Α.Α. Δ.Ε.

2. Γραφείο του Γενικού Δ/ντή Φορολογικής Διοίκησης

3. Δ/ση Νομικής Υποστήριξης

4. Δ/ση Εφαρμογής Άμεσης Φορολ.- Τμήμα Α' (2)- Φακ. Τεκμ.(1)

6. Δ/ση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης -Τμήματα Α' (2) - Ζ' (2)